

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

“ 26 ” 11 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Диригентський клас: Читання партитур

для вокальних ансамблів

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»

освітнього рівня: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма: 1305/120
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 2020 р.

Київ - 2020

Розробники: Чернета Тетяна Олександрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу (у співавторстві з Каболовою Тетяною Борисівною, кандидатом мистецтвознавства, доцентом, завідувачем кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка).

Викладачі: Чернета Т. О., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу; Заверуха О. Л., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри академічного та естрадного вокалу; Світайло С. В., кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри академічного та естрадного вокалу; Миронюк Т. В., ст. викладач кафедри академічного та естрадного вокалу; Шепеленко Г. Б., ст. викладач кафедри академічного та естрадного вокалу, Гасанов Р. Г., викладач кафедри академічного та естрадного вокалу.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри академічного та естрадного вокалу

Протокол від 24.08. 2020 року № 10

Завідувач кафедри _____ (Юлія МЕРЕЖКО)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.02 Сольний спів
(назва освітньої програми)

____.____. 2020 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ (Оксана ПЕТРИКОВА)
(підпис)

Робочу програму перевірено

____.____. 2020 р.

Заступник директора _____ (Алла ТАРАННИК)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
Вид дисципліни	<i>Вибіркова</i>		
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>		
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>5/150</i>		
Курс	<i>4</i>		
Семестр	<i>7</i>		
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>		
Обсяг кредитів	<i>1</i>		
Обсяг годин, у тому числі:	<i>30</i>		
Аудиторні	<i>18</i>		
Практичні			
Лабораторні	<i>18</i>		
Модульний контроль	<i>2</i>		
Семестровий контроль	<i>-</i>		
Самостійна робота	<i>10</i>		
Форма контролю	<i>залік</i>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Диригентський клас. Читання партитур для вокальних ансамблів» входить до курсу спеціальних дисциплін.

Зміст курсу обумовлений такими особливостями організації навчального процесу та нормами опрацювання навчального матеріалу, як програмні вимоги у поєднанні з підбором навчального вокального репертуару з урахуванням вокально-виконавських та музичних здібностей і естетичних уподобань. Досягнення студентів на практичних заняттях з вище вказаної навчальної дисципліни контролюються за змістовим модулем у сьомому семестрі.

Мета курсу – формування у студентів вокально-інструментальної компетентності в процесі засвоєння знань і практичних умінь, необхідних для вокально-виконавської та вокально-педагогічної діяльності. Розширення музичного світогляду студентів шляхом практичного ознайомлення з провідними жанрами в ансамблевій вокальній музиці; розвиток образного мислення та художнього смаку; духовна підтримка та спрямування на професійно-творчий і особистісний розвиток, на готовність до самоорганізації та самовдосконалення.

Завдання курсу:

- опанування навичок вільного читання вокальних партитур як прояву вокально-інструментальної компетенції, що забезпечує успішність професійної діяльності соліста-вокаліста, артиста вокального колективу та керівника вокального ансамблю
- формування і розвиток музично – слухових уявлень учнів, що сприяють осмисленню реального звучання вокального твору в цілому і окремих його компонентів;
- розвиток уміння реалізувати в практичній роботі над партитурою знання та навички, отримані в процесі вивчення музично-теоретичних дисциплін;
- оволодіння цілісними уявленнями про самостійне опанування музичного матеріалу;
- виховання у студентів навичок самостійної роботи над вокальною партитурою за фортепіано.

Методи роботи курсу. На заняттях з навчальної дисципліни «Читання партитур для вокальних ансамблів» застосовуються загальні педагогічні та спеціальні методи навчання.

Форми роботи – аудиторна (лабораторні заняття), дистанційна (у разі відповідного розпорядження), самостійна робота студентів, консультації викладача.

Засоби навчання – партитури вокальних творів, фортепіано, аудіо-, відеоматеріали, підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації і вказівки, а також звукозаписуючий пристрій (диктофон, смартфон) та інтернет (для дистанційної форми навчання).

Формою контролю знань та вмінь студентів з курсу «Диригентський клас. Читання партитур для вокальних ансамблів» є залік (7 семестр).

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Загальні

Інформаційна:

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань.

Методологічна:

- здатність визначити малодосліджені аспекти у професійній галузі, які є актуальними для розвитку вокально-виконавського мистецтва;

Самоосвітня:

- розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес.
- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку.

Фахові (спеціальні)

- **виконавські** – здатність читати вокальні партії в складі вокальної партитури; володіння навичками співу під власний супровід;

- **художньо-творчі** – спроможність прочитати та проаналізувати вокальну партитуру; реалізувати власні інтерпретаторські уміння засобами виконання партитури на фортепіано;

- **аналітико-конструктивні** – здатність до аналізу партитури та вміння добирати відповідний інструментальний супровід до партії, що виконується вокально; уміння транспонувати вокальні партитури та партії в різних формах прочитання;

- **соціально-особистісні** – розуміння ансамблевого, багатоголосного виконавства як становлення соціально-значущого феномену музичного мистецтва; здатність реалізувати власні музичні здібності та фахові уміння в активній соціально-просвітницькій діяльності; здатність до професійного самовдосконалення.

Програмні результати навчання

–Цілісно і грамотно сприймати і виконувати музичні твори, робити їх музичний аналіз, самостійно освоювати сольний і ансамблевий репертуар (відповідно до програмних вимог).

–Здатність до самореалізації та розкриття особистісного творчого потенціалу, професійного самовдосконалення і самоосвіти.

3.Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- види вокальних партитур;
- різновиди вокальних ансамблів;
- партитурний запис для різних складів вокальних колективів;
- принципи виконання вокальних партитур на фортепіано з голосом та без співу;
- провідні жанри в ансамблевій вокальній музиці;
- особливості нотації вокальних партитур;
- професійну лексику і термінологію;
- види запису засобів музичної виразності у вокальній партитурі.

вміти:

- читати вокальні партитури для різних складів вокальних ансамблів;
- грати вокальну партитуру на фортепіано;
- співати вокальні партії із фортепіанним супроводом та без нього;
- розподіляти функції лівої і правої руки у підготовці вокального твору до виконання на фортепіано;
- скласти клавір багатоголосного вокального твору;
- застосовувати в практичній роботі над партитурою знання та навички, отримані в процесі вивчення музично-теоретичних дисциплін;
- самостійно опановувати вокальні партитури, долати виконавські труднощі;
- здійснити аудіо запис власного виконання вокальної партитури на фортепіано зі співом одного з голосів (для дистанційної форми навчання);
- створити та занотувати просту вокальну партитуру народної пісні за вибором;
- реалізувати на практиці отримані знання з навчальної дисципліни;
- користуватися спеціальною літературою;
- здійснити загальний та музично-теоретичний аналіз виконуваних творів;
- підготувати анотацію багатоголосного вокального твору.

Начальна програма дисципліни «Диригентський клас. Читання партитур для вокальних ансамблів» забезпечена електронним навчальним курсом (<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=13869>) та може за потреби викладатись дистанційно.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Теоретична і практична робота над партитурою багатоголосного вокального твору							
Тема 1. Музично-теоретичний і виконавський аналіз вокальної партитури.	13				8	5	
Тема 2. Практично-аналітична робота над партитурою.	15				10	5	
Модульний контроль.	2						
Семестровий контроль. Залік							
Разом	30				18	10	
Усього	30				18	10	

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I.

Змістовий модуль 1 (IV курс, 7 семестр)

Теоретична і практична робота над партитурою багатоголосного вокального твору

Тема 1. Музично-теоретичний і виконавський аналіз вокальної партитури.

Формування вмінь здійснення музично-теоретичного аналізу вокальної партитури, аналіз елементів композиції. Виконавський аналіз вокальної партитури. Бачення виконавських труднощів і шляхів їх вирішення. Написання анотації до партитури виконуваного вокального твору за планом.

Тема 2. Практично-аналітична робота над партитурою.

Виконання різних типів вокальних партитур. Особливості запису вокальної партитури 2-3-4-х-рядкового запису. Виконання на фортепіано вокальних партитур гомофонно-гармонічного складу для однорідного та змішаного вокального ансамблю (хору) з супроводом, а capella. Виконання вокальних партитур з мішаною фактурою викладу (акордово-гармонічною, гомофонно-гармонічною). Вокальні партитури для однорідного чи змішаного вокального ансамблю з одним або декількома солістами.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	ЗМ 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лабораторних занять	1	18	18
Робота на лабораторному занятті	10	18	180
Самостійна робота	5	10	50
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25
Разом		-	273
Максимальна кількість балів за ЗМ 1: 273			
Розрахунок коефіцієнта: $273/100 = 2,73$. Коефіцієнт – 2,73			

Максимальний рейтинговий показник – 100 балів.

Максимальна кількість підсумкових балів за роботу у VII семестрі становить 273 бали (коефіцієнт 2,73).

6.2. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Академічний контроль	Кількість годин	Кількість балів
Модуль I				
Змістовий модуль 1 (IV курс, VII семестр)				
Теоретична і практична робота над партитурою багатоголосного вокального твору				
1.	Тема 1. Музично-теоретичний і виконавський аналіз вокальної партитури.	Контроль на практичному занятті	5	25
2.	Тема 2. Практично-аналітична робота над партитурою.	(відтворення у практичній діяльності), МКР та заліку	5	25
Разом за змістовим модулем 1			10	50
Разом			10	50

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№	Модульна контрольна робота	Критерії оцінювання	Бали	
1.	Виконання студентом 2-3 партитур багатоголосних вокальних творів: 1) для однорідного складу 2) для мішаного складу Спів різних партій з одночасним виконанням партитури на фортепіано. Здійснення усного загального, музично-теоретичного та виконавського аналізу виконуваних творів	повний обсяг і своєчасність виконання завдання	5	25
		якість виконання партитур	5	
		знання вокальних партій	5	
		рівень музично-теоретичної підготовки	5	
		змістовність і грамотність викладення	5	
Разом за змістовим модулем 1			25	
Максимальна кількість балів			25	

6.4. Форми проведення семестрового контролю

Залік - 7 семестр

6.5. Програмні вимоги до семестрового контролю (залік)

1. Виконати на фортепіано з одночасним співом однієї з вокальних партій партитуру

- багатоголосного твору для однорідного складу вокального колективу (ансамблю, хору),

- багатоголосного твору для змішаного складу вокального колективу (ансамблю, хору),

2. Написати анотацію до одного з творів залікової програми (обсяг 3-5 стор.).

В ЕНК дані вимоги включені до модульного контролю. Залік в 7 семестрі – це сума балів за роботу студентів у 5-7 семестрах, що виставляється за стобальною шкалою відповідно до кількості набраних балів.

Максимальний рейтинговий показник – 100 балів.

Розрахунок балів

Семестр	Максимальна сума балів за семестр
5 семестр	429
6 семестр	546
7 семестр	273
Разом (Сума балів, Σ)	1248
Розрахунок балів здійснюється автоматично в ЕНК за формулою $\Sigma : 1248 \times 100$	

Зразок оформлення титульної сторінки та план анотації до вокального твору подано у Додатку 1.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

**7. Навчально-методична карта дисципліни
«Читання партитур для вокальних ансамблів»**

Разом: 30 годин, аудиторні заняття – 18 години, лабораторні заняття – 18 годин, самостійна робота – 10 годин, модульний контроль – 2 години.

Модулі	Змістовний модуль I	
Назва модуля	Теоретична і практична робота над партитурою багатоголосного вокального твору	
Кількість балів за модуль	273	
Заняття	1	2
Лабораторні (год.)	8	10
	18 годин	
Назва навчального модуля (лабораторне заняття) 198 б.	Тема 1. Музично-теоретичний і виконавський аналіз вокальної партитури. $(10+1)*8 = 88$ б.	Тема 2. Практично-аналітична робота над партитурою. $(10+1)*10 = 110$ б.
Самостійна робота 50 б.	$5*5 = 25$ б.	$5*5 = 25$ б.
Види поточного контролю – 25 б.	Модульна контрольна робота 25 балів	
Підсумковий контроль	Залік - 7 семестр	
Всього 273 балів, коефіцієнт – 2,73		
Разом за три семестра (5-7) 1248 балів		

8. Орієнтовний вокально-педагогічний репертуар

Орієнтовний репертуар для проведення практичних занять

1. Андреева Л., Попов В. Хрестоматія з читання хорових партитур. Вип.2-3. М., :Вип.2. М., 1972. 394 с., Вип.3, в двох частих: 1-я. М., 1979. 126 с., 2-я. М., 1979. 103 с.
2. Жуковський Г. Хорові твори. К.: Музична Україна, 1985. 132 с.
3. Каблова Т. Б., Румянцева С. В. Читання партитур для вокальних ансамблів : навч.-метод.посіб.для студентів ВНЗ / уклад. Каблова Т. Б., Румянцева С.В. : Київ. Ун-т ім.Б.Грінченка. - К. : Київ. Ун-т ім.Б.Грінченка, 2017.
4. Колеса М. Вибрані хорові твори. К.: Музична Україна, 1983. 320 с.
5. Мамченко А. Педагогічний репертуар для вокальних ансамблів (у супроводі ф-но, бандури) : навч.-метод.посіб.для студентів ВНЗ / уклад. А. І. Мамченко; М-во освіти і науки, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. 156 с.
6. Полтавцев И., Светозарова. М. Курс читання хорових партитур. Вип.1 М.,1964. 296 с.
7. Співає український народний хор ім. Г. Верьовки. Українські народні пісні. Вип. II / упор. А. Авдієвський, З. Гаркуша. К.: Музична Україна, 1974. 138 с.
8. Тевлин Б. Хрестоматія з читання хорових партитур.: Хорова музика епохи Відродження. М.: Музика, 198 с. 3.
9. Хорові сцени з опер українських композиторів кінця ХІХ – початку ХХ століття / Упор. І. Шилова. К.: Музична Україна, 1991.
10. Хорові твори українських композиторів на слова Т. Г. Шевченка. К., 1961.
11. Хрестоматія з читання хорових партитур / Сост.: Д. Семеновський, М. Корольова, О. Романова : Вип. 1. М., 2005. 78 с.; Вип. 2. М., 2005. 78 с.; Вип. 3. М., 2008. 94 с.
12. Шелков Н. Хрестоматія з читання хорових партитур.. Л., 1963. 445 с.

9. Рекомендовані джерела

Література Основна (базова)

1. Андреева Л., Попов В. Хрестоматия по чтению хоровых партитур. М., 1976.
2. Афонченко М.М. Читання хорових партитур: Методичні вказівки. Рівне, 1991.
3. Казанский С. Хрестоматия по чтению хоровых партитур. М., 1976.
4. Коломієць А., Пащенко В., Тіхова Є. Курс читання хорових партитур. К., 1977.
5. Кошиць О. Українські народні пісні для хору. К., 1976.
6. Леонтович М. Хорові твори. К., 1968.
7. Людкевич С. Українські народні пісні в обробці для хору. К., 1968.
8. Лятошинський Б. Хори без супроводу. К., 1971.
9. Форми та методи самостійної роботи студента над хоровою партитурою : навч.-метод. посіб. для студ. мист. навч. закл. I–IV рівнів акредитації спец. 025 «Музичне мистецтво» / П. Й. Шиманський, В. Є. Гаврилюк, В. А. Тиможинський, В. А. Чепелюк. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 220 с.

Допоміжна

10. Барсов Ю. Вокально-исполнительские и педагогические принципы М. Глинки. М., 1968.
11. Вопросы вокальной педагогики. Выпуск 7. Сборник статей. М.: Музыка, 1984.
12. Євтушенко Д. Роздуми про голос. К.: Музична Україна, 1979.
13. Канкарович А. Культура вокального слова. М.: Муз. изд., 1957.
14. Конвер Ю. Тренировочные упражнения в развитии певческого голоса. М., 1976.
15. Стеценко К. Кантати та хори. К., 1982.
16. Тевлин Б. Хрестоматия по чтению хоровых партитур. М., 1975.
17. Фейгін М. Індивідуальність учня та мистецтво педагога. М., 1968
18. Хорові твори українських композиторів на слова Т.Г.Шевченка. К., 1961.
19. Чесноков П. Избранные хоры акапелла. Произведения для женского хора в сопровождении фортепиано М., 1967.
20. Шелков Н. Хрестоматия по чтению хоровых партитур. Л., 1963

9. Додаткові ресурси

1. Нотний матеріал (збірники вокальних ансамблевих творів, партитури опер).
2. Навчально-методична література.
3. Інтернет-ресурс.

Додаток 1. Зразок оформлення титульної сторінки анотації до вокального твору
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА АКАДЕМІЧНОГО ТА ЕСТРАДНОГО ВОКАЛУ

Анотація
до твору **автор(и) "Назва"**

виконав: студент(ка) IV курсу

групи

ПІБ

освітній рівень «Бакалавр»

форма навчання: денна

навчальна дисципліна: «Читання партитур

вокальних ансамблів»

перевірив: ПІБ (підпис)

Київ – 2020

План анотації

1. Загальний аналіз вокальної партитури:

1.1. Повні імена авторів музики та тексту твору

1.2. Повна назва твору

1.3. Відомості про авторів музики та тексту

1.4. Ідейний зміст літературного тексту та опис образного змісту твору

2. Музично-теоретичний аналіз вокальної партитури:

2.1. темп, розмір твору,

2.2. форма вокального твору

2.3. тональність та ладо-тональний план (відхилення, модуляції)

2.4. метроритм, ритмічні особливості

2.3. фактура (гомофонно-гармонічна, поліфонічна)

3. Виконавський аналіз:

3.1. вокально-хоровий аналіз партитури:

-тип та вид вокального ансамблю/хору (однорідний, мішаний; чоловічий, жіночий, дитячий)

- особливості дихання (ланцюгове, по фразам)

- вокальні штрихи

3.2. теситура та діапазон ансамблевих партій

3.3. засоби художньої виразності:

- динамічні відтінки

- агогіка (уповільнення, прискорення)

- кульмінація твору (із зазначенням тактів)

3.4. Роль інструментальної партії: вступу, перегри, інтерлюдії, закінчення/коди (якщо є)

4. Виконавські труднощі (із зазначенням тактів), шляхи їх вирішення.